

Lengyel András új kötete az érkező József Attiláról

„...gondja kél a gondolatban”

József Attila születésének 100. évfordulójára jelent meg Lengyel András szegedi irodalomtörténész „...gondja kél a gondolatban” című kötete a Tiszatáj-könyvek sorozatban.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A kiváló szegedi irodalomtörténész, Lengyel András azzal az előfeltevéssel írta legújabb kötetét, hogy József Attila nemcsak nagy költő, hanem jelentékeny gondolkodó is volt, aki saját terepén, a műalkotások világában mozogva, a műalkotások mibenlétéről szólva figyelemre méltót produkált. „Értekezői életművének szinte a legutóbbi időkgig mostoha sors jutott. Ő maga ugyan költőként is ambicionálta, hogy elméleti szinten, teoretikus formában is megnyilatkozzék, környezetében azonban rendre megkérdőjelezte eme ambíciója létjogosultságát. Értekező szövegein többnyire még azok is fanyalognak, akik egyébként költészetét már korán föl- és elismerték. Ez

A kötet borítólapja

A vásárhelyi Pál testvérek mindenhová rajzolnak

Kocsit, falat és bőrt is festenek

Egykoron graffitivel kezdték, ma már tetoválnak és járműveket festenek a vásárhelyi Pál testvérek. Kornél és Szabolcs eddigi legnagyobb alkotása egy tartálykocsit díszít. A lengén öltözött hölgyet, a rockénekest, valamint a hátteret szabad kézzel egy hét alatt készítették el.

Hobbiként indult, aztán kényerkereset lett belőle. Röviden így lehetne összefoglalni a vásárhelyi Pál testvérek, a 28 éves Kornél és a 24 éves Szabolcs rajzolását. Több mint tíz esztendővel ezelőtt még házfalakra készítették graffitiket, napjainkban pedig járműveket festenek, és egy tetoválószalont is nyitottak. Az idősebb testvér itt dolgozik, míg öccse Budapesten.

– Megkeresett minket az egyik helyi szeszőfő fia, hogy nincs-e kedvünk lefesteni a tartálykocsiját. Hát így indult a járműdekorálás – tudtuk meg Kornéltól. Ketten egy hét alatt készültek el a munkával.

A tulaj kérésére egy hiányos ruházatu hölgyet, valamint kedvenc együttese frontemberének az arcképét kellett ráfesteni a henger alakú felületre. – Szórópisztollyal dolgoztunk, s semmiféle sablont nem használtunk – folytatta a fiatalember.

A tartálykocsi újabb megrendelések eredményezett. Legtöbbször motortankra és bukosisakra kérnek tőlük különböző mintákat. Ez leginkább repülő sas, de számos nonfiguratív ábra is dí-

szítja már a kuncsaftok mociját, bukjóját. Kornélnak is van kocsija, de arra még semmilyen rajz nem került. Nem nagyon van rá ideje ugyanis. A megrendelők újságból kivágott mintákat szeretnének csináltatni. Kornél erről sokszor lebeszéli a kuncsaftokat. – Azért, mert jobban járnak, ha valami egyedit találunk ki közösen. Az biztos nem jön velük szembe az utcán. Miért jó, ha olyan ábra díszel a bukon, a kocsin vagy a bőrön, amiből több tucat is van? – mondja az idősebb testvér.

Pálék ugyanis tetoválnak is, nemrég nyitották meg szalonjukat. Az eddigi legnagyobb kérés, amit teljesítettek, az egész hátat betöltő motorozó indián volt. Tizenkét órát dolgozott rajta Kornél, négy alkalomra bontva. A fiúk egyébként főleg koponyát, illetve nonfiguratív ábrákat kérnek. A lányoknál a kisebb tetoválások – főleg állatok és virágok – a nyerők.

Pálék eddigi legnagyobb munkája. Az idősebb testvér, Kornél és a tartálykocsi

Fotó: Tésik Attila

Nem volt műemlék a város széli épület Szentesen

Összedőlt a Piti-malom

Előbb a fele dőlt le a szentesi Piti-malomnak, majd összeomlott az egész. A Pankotai Agrár Rt. területén lévő ipartörténeti épület még nem volt műemlékké nyilvánítva, a hírek szerint utóbb jóféle kocsmát akartak nyitni benne.

A vályogból és téglából épült szentesi Piti-malmot az utóbbi években a belvív pusztította. Az épület állagának nem kedvezett a közelben folyó csatornázás, így néhány hete leomlott a malom épületének fele, a minap pedig az egész. Széphegy László, a műemlékvédelmi hatóság Csongrád megyei vezetője száz- vagy százhusz esztendőre becsülte a malom korát: pontos tudományos feltárás az épület történetéről nem készült, a malom ugyanis nem jutott el a műemlékké nyilvánításig.

Azokban a napokban, amikor az épület fele a földdel lett egyenlő, a műemlékvédelmi hivatal által felkért statikus megvizsgálta a malmot, és megállapította: bizonyos szintig vissza kell bontani ahhoz, hogy újjáépíthesék. A Pankotai Agrár Rt.-t, amelynek területén található az ingatlan, kötelezte is erre a polgármesteri hivatal műszaki osztálya – tudtuk meg Lajos Istvántól, az ügy előadójától. A város korábban tervezte, hogy védettség alá vonja az épületet, a hivatalnál azonban több ezer hasonló ingatlan vár erre a státusra – a szentesi Piti-malomra nem kerülhetett sor.

A szomszédok elmondása szerint a napokban az épületnél megjelent egy munkagép, s miközben azzal dolgoztak, romba dőlt a maradék épület. A Pankotai Agrár Rt. építészt nem tudtuk megkérdezni a történetekről, miután nem értük el telefonon, de feltehetőleg a műszaki osztály által kiszabott kötelezettségnek akart eleget tenni a részvénytársaság, s eközben dőlt teljesen romba az épület.

Róza Gábor mérnök-muzeológus úgy tudja, hogy az utolsó molnár után nevezték Piti-malomnak az ingatlant. Legalább harminc éve nem üzemel, ugyanis ezen a helyen nincs megfelelő szél a házak és a környező fák miatt.

Róza Gábor információi szerint legutóbb jóféle kocsmát akartak nyitni benne, ez a terv azonban többek között azért nem vált valóra, mert nagyon sokat kellett volna rá költeni, különböző egészségügyi előírások miatt. A műemlékvédelmi hivatal megyei vezetője lapunktól értesült a véglegesnek tűnő pusztulásról. Az igazgató azt mondta, a malom helyreállításához egyetlen dolog kell: pénz.

B. G.

Az utolsó lökést a helyreállításra kirendelt munkagép adta meg

Fotó: Vidovics Ferenc

Ö – öööö – ö

Ez a derék magyar betű leírva, duplázva vagy triplázva nem létezik, ennél fogva talán egyetlen szótárban sincsen benne. Kiejtve viszont talán a legtöbbet használt hang.

Voltam a minap egy valamin, igen okos emberek osztották ott az igét. Az előimádkozásra kijelölt tudós ember evvel kezdte kérdését: öö. Az előadó meg evvel a magáét: öööö! Több mint háromszor volt alkalma kérdeznie a hergelő embernek – legalább négyszer –, mindet evvel kezdte, és közben is megismételte: öö. Az előadó meg? Tünetemén okos dolgokról beszélt, teljesen új megvilágításba helyezve a sarokpontokat, és amikor belelendült, percekre elhagyta az ismétléseket, de aztán csak visszakanyarodott hozzájuk.

Lerágott csont ez már, tudom jól, de a jó kutyának a lerágott csont is csemege. Megpróbáltam megfejteni a titkot. Fél füllel az előadót figyeltem, mert ismétlem, nagyon okos dolgokat mondott, de az én fejemben még több vágányon járnak a gondolatok, másra is futotta az erőmből. Rájöttem, aki a nagykalapácsot forgatja, nem szokott ökögni-bakogni. Aki a földet szántja, az se. Bizonyos fokú kulturáltság, átlagon fölüli iskolai végzettség, azt hiszem, föltétel.

Az az érzésem támadt, a gondolkodást mímeli, aki evvel kezd, és közben is él vele: öö. El akarja hitetni velem, nem az olvasószemüvegét fejejtette otthon, a szűzen szült gondolat világra jöttének lehetek figyelő tanúja. Megszokta már, észre se veszi, tehát tudatalatti kormányzásról van szó. Agyam egyik vágányára befut ez a szerelvény is: igaz, hogy semmi értelme sincsen, de legalább magyar. Elismerem, az angolban is, a franciában is előfordulhat, netán a spanyolban is, és a szláv nyelvek mindegyikében honos lehet, de a magyar ember kizárólag magyar öö-öt fogyaszt. Nemzeti programba is lehetne foglalni. Amikor előadónk belelendült, mondom, elfelejtette a rögződött divatot, már attól tartottam, ha nem igyekszik, hajléktalanná válik, de kiderült, ideiglenes állapot volt csak.

Töltelékről, toldalékról van szó mindenképpen. A toldalékról a nyelvészek azt tudják, rag, képző vagy jel. Ez egyik se, csak van. Egyeztetni se kell semmivel. Szerepe? Elvileg a nulla, vagy akár öt nulla, de az is van. Mondom, a helyben születés varázsa. Annyiféle szelence volt már a görög mitológiától kezdve egészen napjainkig. Pandoráé a legveszedelmesebb, elneveztem a pódium palackjának. Ha kinyitják, akár a szelencék szelleme, kiszabadul, és visszatuszkolni nem lehet.

Vagy ragályos a betegség, vagy eleve fertőzött emberek gyülekezetében rágom a csontomat, nem tudom, de tény, amikor a színháznyi nagyterem éppen tucat hallgatóságából fölszólt valaki, ugyan mivel kezdte? Ha kettőbe repednek, akkor se találják ki. Megmondom. Evvel: ööööö!

H. D.

K. T.